

Studenter och examinerade vid lärarutbildningarna

2025 års uppföljning

Studenter och examinerade vid lärarutbildningarna – 2025 års uppföljning

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2025

Författare: Mikael Ärnhage

Rapport 2025:3

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov

tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Sammanfattning	4
Studenter och examinerade 2015/16–2022/23	5
Sökande, antagna och nybörjare höstterminerna 2015–2024	5
Nybörjare läsåren 2015/16–2023/24	11
Examinerade läsåren 2015/16–2023/24	15
Speciallärar- och specialpedagogexamen	21
I vilken utsträckning möter lärarutbildningarna behoven?	23
Skolverkets lärarprognos 2024–2038	23
Behov av fler nybörjare	24
Källor	27

Sammanfattning

De senaste läsåren har antalet nybörjare på lärarutbildningarna minskat. Läsåret 2023/24 påbörjade ungefär 10 500 ett program som leder till förskollärarexamen, grundläraresexamen, yrkesläraresexamen eller ämnesläraresexamen. Dessutom påbörjade cirka 1 400 påbyggnadsutbildningarna som leder till specialläraresexamen och specialpedagogexamen.

Efter en topp i samband med coronapandemin har inflödet av sökande, antagna och nybörjare inom lärarutbildningarna sjunkit. Höstterminen 2024 skedde ett trendbrott och den minskning som pågått sedan pandemin i antalet sökande stannade av. För första gången sedan höstterminen 2020 ökade dessutom det totala antalet antagna på lärarutbildningar. Det saknas ännu statistik över antalet nybörjare läsåret 2024/25, och det återstår därför att se om ökningen av antalet antagna också lett till fler nybörjare.

Samtidigt är antalet examinerade det högsta sedan nuvarande lärarutbildningar infördes 2011. Läsåret 2023/24 var det drygt 10 400 som tog en lärarexamen. Av dessa tog drygt 400 en äldre lärarexamen, ofta efter att ha genomgått en så kallad kompletterande lärarutbildning. Dessutom tog omkring 1 350 en speciallärares- eller specialpedagogexamen. Även om antalet examinerade nu ligger på historiskt höga nivåer väntas det minska antalet nybörjare under senare läsår leda till att färre tar en lärarexamen framöver.

Enligt SCB:s befolkningsframskrivning från 2024 minskar antalet barn och unga i befolkningen kommande år. Skolverkets Lärarprognos 2024¹ visar att det i olika utsträckning fortsatt finns risk för brist på förskollärare, grundlärare i årskurs 4–6, ämneslärare i årskurs 7–9, yrkeslärare och speciallärare. UKÄ:s statistik över antalet nybörjare läsåret 2023/24 indikerar att för få i dag påbörjar utbildningar för att täcka det framtida behovet av dessa lärargrupper.

UKÄ kommer fortsätta att regelbundet följa upp studenter och examinerade inom lärarutbildningarna. Det finns i nuläget flera förslag om reformer som både kan påverka tillgången och efterfrågan på lärare, och intresset är därför stort för att följa hur lärarutbildningarna bidrar till att möta behoven på arbetsmarknaden i framtiden.

¹ Skolverket (2025). *Lärarprognos 2024*. Rapport 2025:2.

Studenter och examinerade 2015/16–2022/23

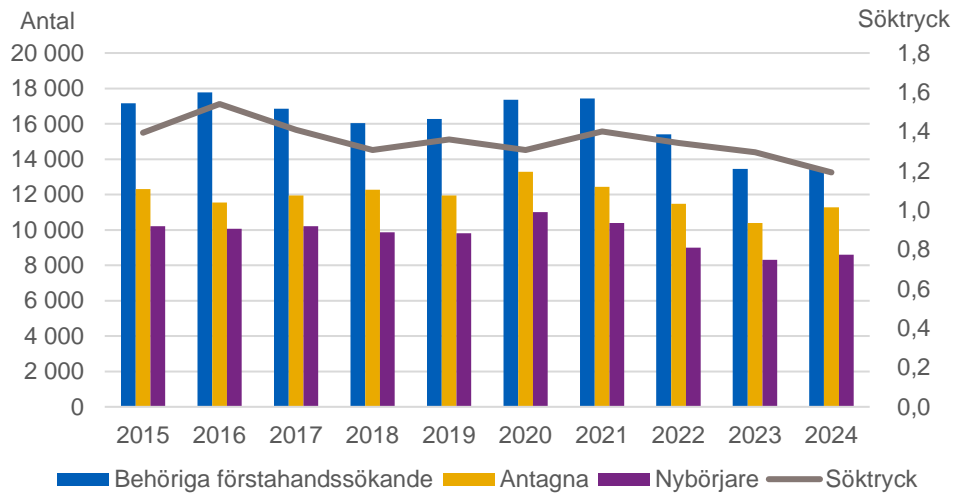
I det här kapitlet beskriver vi den senaste utvecklingen av antalet studenter och examinerade på de fyra program som leder till förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen och ämneslärarexamen. I slutet av kapitlet ger vi även en bild av utvecklingen inom de två påbyggnadsutbildningarna som leder till speciallärarexamen och specialpedagogexamen. Vi följer upp utvecklingen från och med läsåret 2015/16. Den senaste statistiken avser höstterminen 2024 för sökande, antagna och preliminära nybörjaruppgifter, och läsåret 2023/24 för de definitiva uppgifterna om nybörjare och examinerade.

Sökande, antagna och nybörjare höstterminerna 2015–2024

För att följa upp intresset för lärarutbildningarna utgår vi från måttet behöriga förstahandssökande som visar hur många som var behöriga till det program de sökte i första hand. Uppgifterna redovisas per hösttermin eftersom de flesta program startar då. Söktrycket till en utbildning uttrycks som antalet behöriga förstahandssökande per antagen, men de som har antagits på ett visst program behöver inte ha valt detta program som sitt förstahandsalternativ.

Antalet sökande till lärarprogrammen ökade höstterminerna 2020 och 2021 för att därefter sjunka. Höstterminen 2024 stannade minskningen av och antalet sökande låg kvar på samma nivå som föregående år. Söktrycket till de fyra lärarprogrammen är lågt jämfört med för många andra yrkesexamensprogram. Höstterminen 2024 gick det i genomsnitt 1,2 sökande per antagen till lärarutbildningarna. Söktrycket minskade något jämfört med året innan på grund av att lärosätena ökade antalet antagna med omkring 9 procent samtidigt som antalet sökande låg kvar på samma nivå.

Figur 1. Antalet sökande, antagna och nybörjare samt söktryck till program som leder till förskolläraexamen, grundläraresexamen, yrkesläraresexamen och ämnesläraresexamen, höstterminen 2015–2024.

Not: Uppgifter om antalet nybörjare höstterminen 2024 är preliminära.

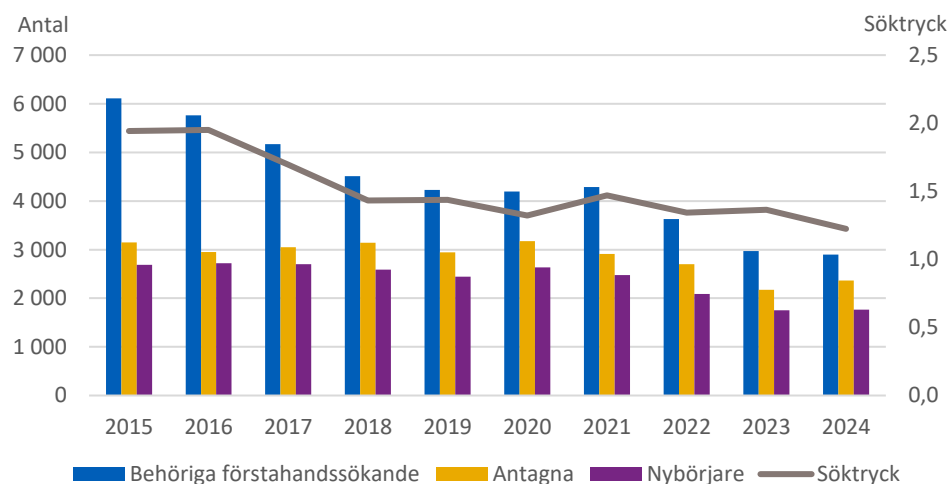
I följande avsnitt beskriver vi utvecklingen för de fyra lärarprogrammen separat.

Förskollärarytbildning

Höstterminen 2024 hade förskollärarytprogrammet omkring 2 900 sökande vilket var en liten minskning jämfört med året innan. Antalet antagna ökade samtidigt från omkring 2 180 till 2 370 vilket betyder att en stor del av alla behöriga förstahandssökande nu blir antagna till utbildningen. Sett till den senaste tioårsperioden har det skett en dramatisk minskning i antalet sökande till förskollärarytprogrammet – höstterminen 2015 var antalet sökande mer än dubbelt så många som höstterminen 2024. Även antalet antagna har minskat över tid men inte alls i samma utsträckning. Det innebär att söktrycket på förskollärarytprogrammet sjunkit de senaste tio åren, från omkring två sökande per antagen i början av perioden till 1,2 sökande per antagen höstterminen 2024.

Ungefär fyra av fem antagna påbörjar förskollärarytprogrammet. Höstterminen 2023 registrerade sig 81 procent av de antagna som nybörjare på utbildningen. Sett över tid har denna andel minskat något.

Figur 2. Antalet sökande, antagna och nybörjare samt söktryck till program som leder till förskollärarytexamen, höstterminen 2015–2024.

Not: Uppgifter om antalet nybörjare höstterminen 2024 är preliminära.

Grundlärarutbildning

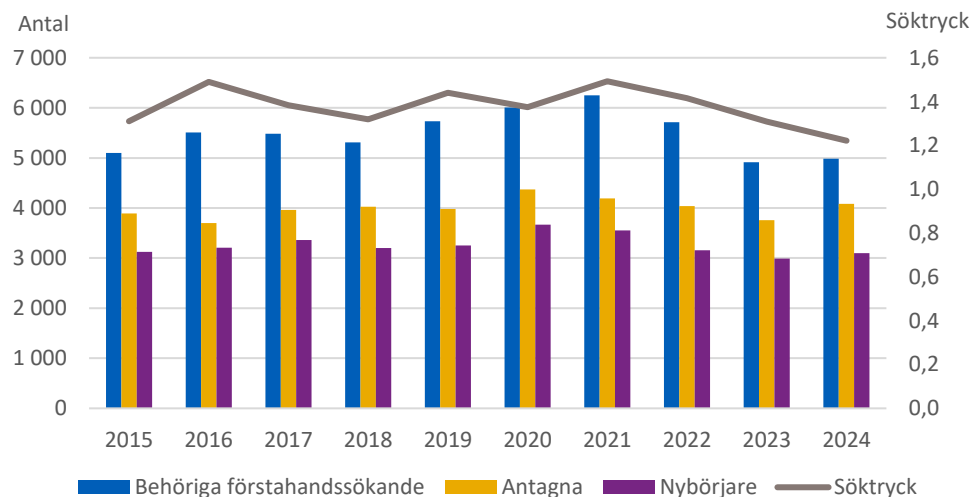
Intresset för grundlärarprogrammet ökade något höstterminen 2024 efter att ha minskat åren efter coronapandemin. Höstterminen 2024 var antalet behöriga förstahandssökande omkring 4 990, vilket var en ökning med cirka 1 procent jämfört med föregående år. Fortfarande var antalet sökande det näst lägsta under hela den senaste tioårsperioden.

Grundlärarexamen ges med tre inriktningar: förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3, grundskolans årskurs 4–6 samt fritidshem. Under hela den uppföljda perioden har flest både sökt och antagits till inriktningen mot F–3. Utvecklingen av antalet sökande varierar mellan de tre inriktningarna. Höstterminen 2024 ökade antalet sökande till inriktningarna mot årskurs F–3 och fritidshem, medan antalet minskade till inriktningen mot årskurs 4–6.

Trots den blygsamma ökningen av antalet sökande ökade lärosätena antalet antagna stort, från omkring 3 760 höstterminen 2023 till 4 080 höstterminen 2024. Med undantag för pandemiåren var antalet antagna det näst högsta under den senaste tioårsperioden. Därför fortsatte söktrycket också att minska - från en topp höstterminen 2021 med 1,5 sökande per antagen till 1,2 sökande per antagen höstterminen 2024.

Ungefär fyra av fem antagna till grundlärarprogrammet påbörjar utbildningen. Höstterminen 2023 registrerade sig 80 procent av de antagna som nybörjare, vilket var en viss ökning jämfört med höstterminen innan men lägre än toppnoteringarna höstterminerna 2020 och 2021 när 84–85 procent av de antagna registrerade sig som nybörjare.

Figur 3. Antalet sökande, antagna och nybörjare samt söktryck till program som leder till grundlärarexamen, höstterminen 2015–2024.

Not: Uppgifter om antalet nybörjare höstterminen 2024 är preliminära.

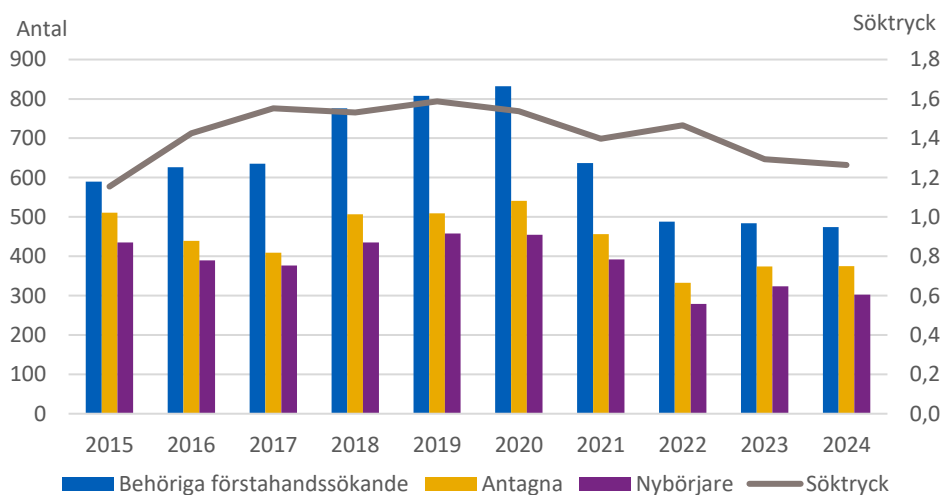
Yrkeslärarutbildning

Antalet sökande till yrkeslärarprogrammet ökade stort höstterminen 2018, och ökningen fortsatte de följande två höstterminerna. Höstterminen 2021 skedde däremot en drastisk minskning i antalet sökande, som fortsatte året därpå. Sedan dess har intresset för utbildningen stabiliserats. Höstterminen 2024 hade yrkeslärarprogrammet omkring 470 behöriga förstahandssökande.

Lärosätena har delvis anpassat antalet antagna efter hur många som sökt men höstterminen 2023 ökade lärosätena antalet antagna trots att antalet sökande låg still. Höstterminen 2024 antogs ungefär lika många som året innan. Det gick ungefär 1,3 sökande per antagen vilket betyder att söktrycket är tillbaka på nästan samma låga nivå som tio år tidigare.

Samtidigt påbörjar en relativt stor andel av de antagna utbildningen. Höstterminen 2024 registrerade sig 87 procent av de antagna som nybörjare.

Figur 4. Antalet sökande, antagna och nybörjare samt söktryck till program som leder till yrkeslärarexamen, höstterminen 2015–2024.

Not: Uppgifter om antalet nybörjare höstterminen 2024 är preliminära.

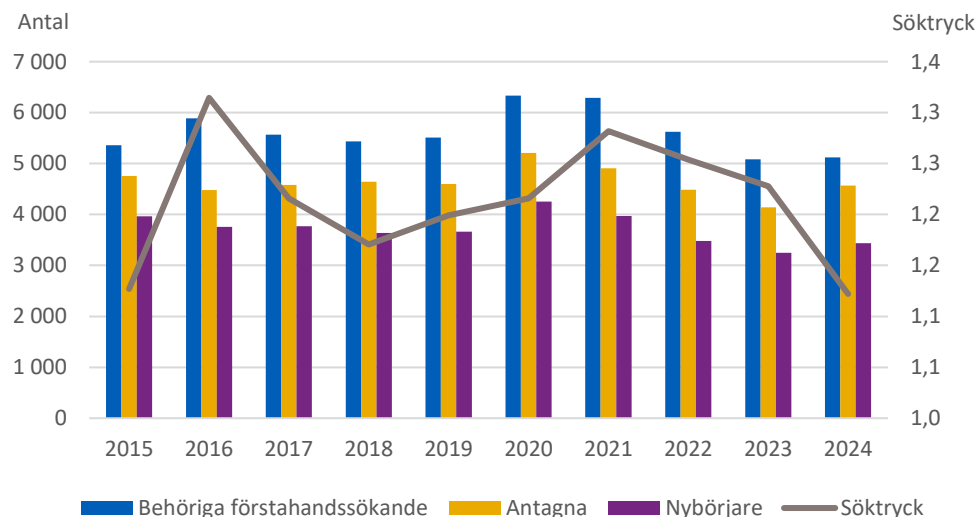
Ämneslärarutbildning

Minskningen i antalet sökande till ämneslärarprogrammet som pågått sedan höstterminen 2021 stannade av höstterminen 2024. Sammanlagt hade programmet 5 120 behöriga förstahandssökande, vilket var en ökning med cirka 1 procent jämfört med höstterminen innan. Antalet antagna ökade samtidigt med hela 10 procent, och uppgick till omkring 4 570. Söktrycket på ämneslärarprogrammet har varit lågt hela den senaste tioårsperioden. Höstterminen 2024 var antalet sökande 1,1 per antagen.

Ämneslärarexamen ges med två inriktningar: grundskolans årskurs 7–9 samt gymnasieskolan. För runt en tiondel av de sökande och antagna saknas uppgift om inriktning i registret. Inriktningen mot gymnasieskolan har haft flest både sökande och antagna under hela den uppföljda perioden.

Höstterminen 2023 påbörjade 78 procent av de antagna till ämneslärarprogrammet utbildningen. Sett över tid har skillnaden mellan antalet nybörjare och antagna ökat något.

Figur 5. Antalet sökande, antagna och nybörjare samt söktryck till program som leder till ämneslärarexamen, höstterminen 2015–2024.

Not: Uppgifter om antalet nybörjare höstterminen 2024 är preliminära.

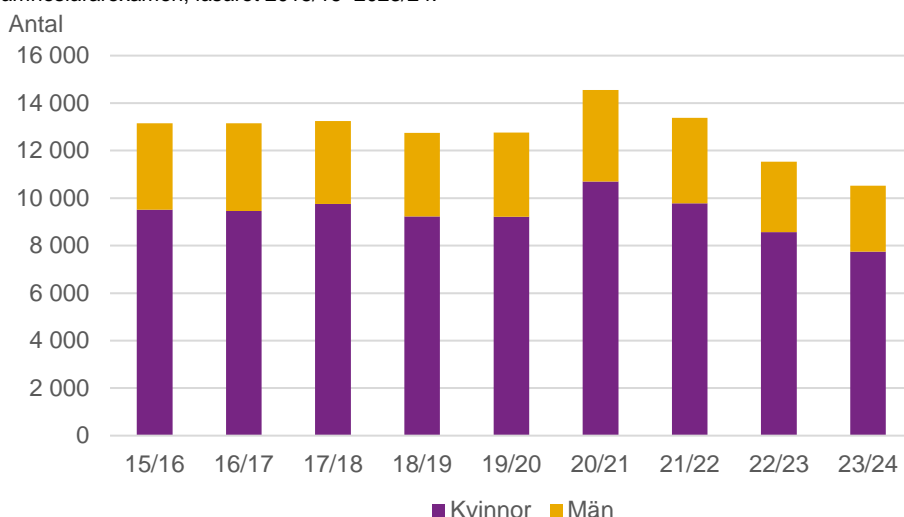
Nyborjare lasaren 2015/16–2023/24

I det här avsnittet övergår vi till att följa upp antalet nybörjare per läsår, alltså både höst- och vårtermin.

Läsåret 2023/24 hade lärarutbildningarna tillsammans 10 520 nybörjare. I antalet ingår nybörjare på program som leder till förskolläraryxamen, grundläraryxamen, yrkesläraryxamen och ämnesläraryxamen. Antalet nybörjare låg på ungefär samma nivå fram till coronapandemin började, 2020/21, när antalet ökade stort. Därefter har antalet nybörjare minskat för varje läsår.

Läsåret 2023/24 var antalet nybörjare på lärarutbildningarna det lägsta under hela den uppföljda perioden. Jämfört med läsåret innan minskade det totala antalet nybörjare på lärarutbildningar med 9 procent. Även på yrkesexamensprogrammen totalt sett minskade antalet nybörjare, men betydligt mindre – med 1 procent. Det saknas fortfarande uppgifter om antalet nybörjare för det senaste läsåret 2024/25. De preliminära uppgifterna för höstterminen 2024 indikerar att minskningen på lärarprogrammen kan ha avstannat.

Figur 6. Totalt antal nybörjare på program som leder till förskolläraryxamen, grundläraryxamen, yrkesläraryxamen och ämnesläraryxamen, läsåret 2015/16–2023/24.

Ämnesläraryxamen har flest nybörjare, följt av grundläraryxamen och förskolläraryxamen. Minst är antalet nybörjare på yrkesläraryxamen.

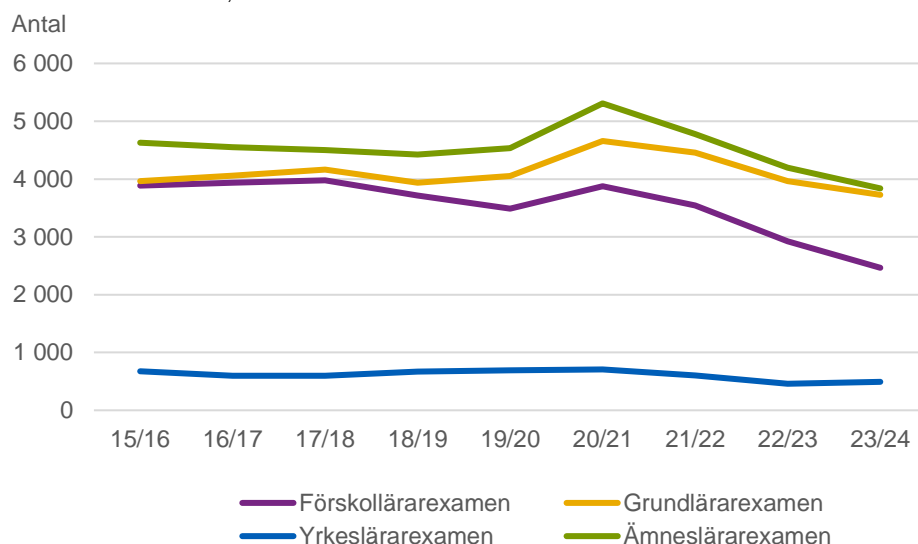
Läsåret 2023/24 hade ämnesläraryxamen 3 840 nybörjare och grundläraryxamen 3 730 nybörjare. Det var en minskning med 8 respektive 6 procent jämfört med föregående läsår. Antalet nybörjare på ämnesläraryxamen och grundläraryxamen inkluderar förutom den reguljära utbildningen även kompletterande pedagogisk utbildning (KPU).

Antalet nybörjare på förskolläraryxamen har minskat drastiskt över tid. Läsåret 2015/16 var nybörjarna nästan lika många som på grundläraryxamen men 2023/24 var antalet nere på 2 470. Det innebär en minskning med 16 procent jämfört med föregående läsår.

Yrkesläraryxamen hade 490 nybörjare läsåret 2023/24 vilket var en ökning med 7 procent jämfört med 2022/23. Det var det enda av de fyra programmen där inflödet av nybörjare ökade jämfört med läsåret innan.

En tillbakablick visar att lärarutbildningarna tillsammans hade 20 procent färre nybörjare läsåret 2023/24 jämfört i inledningen av den uppföljda perioden, läsåret 2015/16. Störst är minskningen i antalet nybörjare på förskolläraryrket (-37 procent) och minst är minskningen på grundläraryrket (-6 procent).

Figur 7. Antalet nybörjare uppdelat på program som leder till förskolläraexamen, grundläraexamen, yrkesläraexamen och ämnesläraexamen, läsåret 2015/16–2023/24.

Fortsatt ojämn könsfördelning

Av nybörjarna på lärarutbildningar läsåret 2023/24 var 74 procent kvinnor och 26 procent män. Andelen kvinnor har varierat runt 72–74 procent under den uppföljda perioden.

Mest ojämn är könsfördelningen på förskolläraryrket där kvinnorna utgjorde 94 procent och männen 6 procent av nybörjarna läsåret 2023/24. Även grundläraryrket och yrkesläraryrket hade en ojämn könsfördelning, vilket i det här fallet betyder att kvinnor utgjorde mer än 60 procent och män mindre än 40 procent av nybörjarna.

Enbart ämnesläraryrket har vad som räknas som jämn könsfördelning – med 58 procent kvinnor och 42 procent män läsåret 2023/24. Men könsfördelningen på ämnesläraryrket har blivit mer skev över tid. I början av den uppföljda perioden, läsåret 2015/16, var 52 procent av nybörjarna kvinnor och 48 procent män.

Tabell 1. Antal nybörjare samt andel kvinnor och män i procent för program som leder till förskolläraryxamen, grundläraryxamen, yrkesläraryxamen och ämnesläraryxamen, läsåren 2015/16–2023/24. Uppgifter om antal är avrundade till närmaste tiotal.

	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Förskolläraryxamen	3 890	3 940	3 980	3 720	3 490	3 880	3 540	2 920	2 470
Kvinnor (%)	92	93	94	94	93	94	94	95	94
Män (%)	8	7	6	6	7	6	6	5	6
Grundläraryxamen	3 960	4 060	4 170	3 940	4 050	4 660	4 460	3 960	3 730
Kvinnor (%)	78	76	77	75	75	78	76	78	77
Män (%)	22	24	23	25	25	22	24	22	23
Yrkesläraryxamen	670	600	600	670	690	710	600	460	490
Kvinnor (%)	64	65	61	60	66	67	63	69	66
Män (%)	36	35	39	40	34	33	37	31	34
Ämnesläraryxamen	4 630	4 550	4 500	4 420	4 530	5 310	4 780	4 190	3 840
Kvinnor (%)	52	51	54	54	54	56	56	57	58
Män (%)	48	49	46	46	46	44	44	43	42

Nyborjare inom KPU

Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) har funnits sedan 2011 och möjliggör för studenter som sedan tidigare har ämneskunskaper i undervisningsämnen att läsa 90 högskolepoäng. Utbildningen leder till en ämneslärarexamen mot arbete i grundskolans årskurs 7–9 eller gymnasieskolan. Sedan 2022 pågår också en försöksverksamhet med två varianter av kortare KPU som kan leda till antingen en grundlärarexamen (75 högskolepoäng) eller en ämneslärarexamen (60 högskolepoäng).

UKÄ kan i nuläget inte redovisa fullständiga uppgifter om det totala antalet nyborjare på KPU eftersom vi saknar löpande statistik för nyborjare som tidigare varit registrerade på något av de fyra lärarprogrammen som infördes 2011. Vi utvecklar för närvarande statistiken för att framöver kunna redovisa fullständiga uppgifter för samtliga nyborjare per inriktning, både uppdelat per skolform och KPU.²

För att få en bild av hur många som påbörjat en KPU redovisar vi ändå antalet nyborjare, med begränsningen att statistiken enbart avser dem som tidigare inte varit registrerade på något av de fyra lärarprogrammen.

Antalet nyborjare inom KPU har minskat de senaste läsåren, precis som det totala antalet nyborjare på lärarutbildningarna. Även om ingångarna till KPU blivit fler utgör KPU-nyborjarna en lika stor andel av nyborjarna på grund- och ämneslärarutbildningarna som tidigare, runt 14 procent. Sedan de kortare varianterna av KPU infördes verkar det alltså ha skett en omfördelning av studenterna från KPU 90 till KPU 60 och 75.

Om vi enbart ser till ämneslärarutbildningen är runt en fjärdedel av nyborjarna registrerade på KPU. Andelen var något högre i samband med pandemin läsåret 2020/21 men har annars legat på en stabil nivå under lång tid.

Tabell 2. Antalet nyborjare på kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), läsåret 2015/16–2023/24. Uppgifter om antal är avrundade till närmaste tiotal. Avser enbart nyborjare som tidigare inte varit registrerade på någon av lärarutbildningarna enligt lärarutbildningsreformen 2011.

		15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Grundlärarexamen	75 hp								40	80
Ämneslärarexamen	90 hp	1 020	1 020	1 100	1 080	1 150	1 390	1 110	850	740
	60 hp								150	190
Totalt		1 020	1 020	1 100	1 080	1 150	1 390	1 110	1 060	980

² UKÄ har i tidigare rapporter om lärarutbildningarna redovisat statistik om antalet nyborjare per inriktning (F-3, 4-6, 7-9, fritidshem och gymnasieskola). Då har endast nyborjare som första gången registrerats på en av de nuvarande lärarutbildningarna (lärarutbildningsreformen 2011) räknats med. Ju längre tid som de nuvarande lärarutbildningarna funnits desto fler nyborjare har tidigare varit registrerade på någon av de andra fyra nuvarande lärarutbildningarna. Att endast redovisa statistik för de som första gången registreras på en av de nuvarande lärarutbildningarna ger därför inte fullständig information om antalet nyborjare.

Minskat antal helårsstudenter

En helårsstudent (HST) är en student som är registrerad för heltidsstudier under ett kalenderår (60 högskolepoäng), eller registreringar av flera studenter för utbildningar av mindre omfattning som tillsammans blir 60 högskolepoäng.

Antalet helårsstudenter har minskat de senaste två läsåren vilket bland annat speglar ett minskat antal nybörjare (tabell 3). Dessutom har de större studentkullar som påbörjade lärarutbildningarna för ett antal år sedan nu börjat avsluta sina studier vilket ökar utflödet från lärarutbildningarna.

Prestationsgrad mäter i vilken utsträckning studenter tar de poäng de registrerats för (oavsett om de i slutändan tar examen eller inte). Prestationsgraden räknas fram genom att dividera antalet helårsprestationer (HPR) med antalet helårsstudenter (HST). En helårsprestation är 60 avklarade högskolepoäng. Prestationsgraden följs upp inom fyra terminer vilket betyder att studenter har tre terminer efter registreringsterminen på sig att klara poängen. Det senaste läsåret vi kan redovisa prestationsgrad för är därför läsåret 2021/22.

På program som leder till förskolläraryxamen, grundläraryxamen och yrkesläraryxamen var prestationsgraden 92–93 procent läsåret 2021/22. På ämnesläraryxamen var prestationsgraden något lägre, 86 procent. Prestationsgraden har ökat något över tid på yrkesläraryxamen och ämnesläraryxamen. På förskolläraryxamen märks en viss minskning i prestationsgrad medan den legat på ungefär samma nivå på grundläraryxamen.

Tabell 3. Antalet helårsstudenter (HST) och prestationsgrad i procent för registrerade på lärarutbildningar, läsåren 2015/16–2023/24.

	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Förskolläraryxamen									
Antal HST	10 280	10 630	10 870	10 840	10 580	10 650	10 250	9 330	8 240
Prestationsgrad (%)	95	94	94	94	94	94	93		
Grundläraryxamen									
Antal HST	10 090	10 780	11 360	11 610	11 680	12 510	12 620	12 290	11 900
Prestationsgrad (%)	92	92	92	93	93	93	92		
Yrkesläraryxamen									
Antal HST	750	730	710	700	780	860	800	660	620
Prestationsgrad (%)	88	88	88	91	92	93	92		
Ämnesläraryxamen									
Antal HST	10 180	11 020	11 430	11 710	12 020	12 970	13 040	12 370	11 650
Prestationsgrad (%)	85	85	85	87	87	87	86		

Examinerade läsåren 2015/16–2023/24

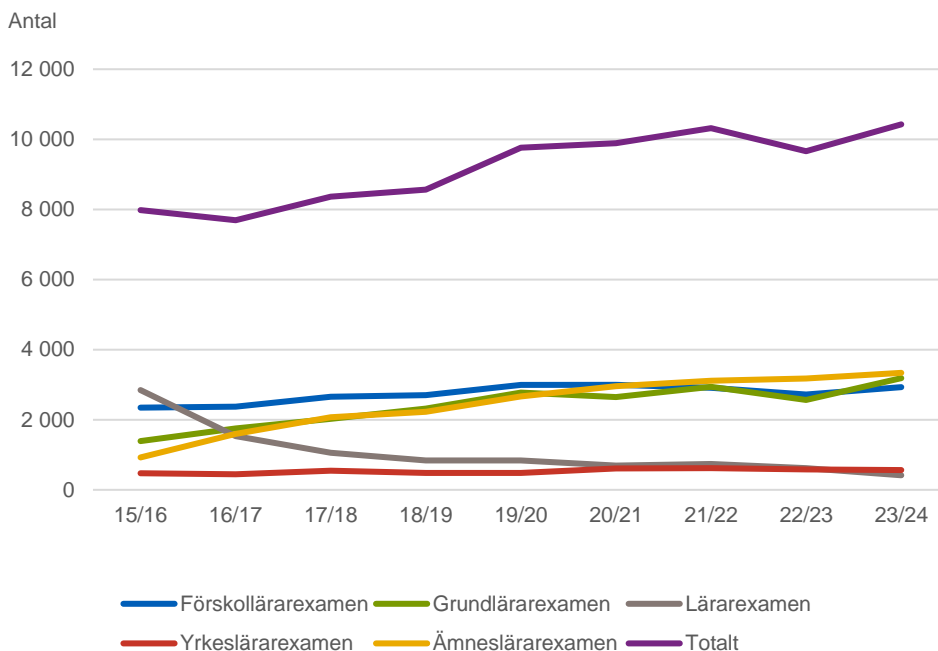
Lsåret 2023/24 tog 10 430 personer en lärarexamen av något slag.³ Det var det högsta antalet sedan nuvarande lärarutbildningar infördes 2011. Jämfört med läsåret innan ökade antalet examinerade med 8 procent.

Utfloppet av studenter beror på hur många som påbörjar en utbildning ett visst antal läsår tidigare och hur många som fullföljer sina studier. Ökningen av antalet examinerade 2023/24 kan vara en effekt av att många som påbörjade lärarutbildningar i samband med coronapandemin nu tar examen. Det är troligt att antalet examinerade kommer att sjunka kommande läsår som en följd av minskade nybörjarantal efter pandemin.

Av de examinerade läsåret 2023/24 tog flest en ämneslärarexamen, 3 340. Därefter följer grundlärarexamen (3 190), förskollärarexamen (2 930) och slutligen yrkeslärarexamen (560). Antalet examinerade ökade jämfört med läsåret innan för grundlärarexamen (+24 procent), förskollärarexamen (+7 procent) och ämneslärarexamen (+ 5 procent). Endast yrkeslärarexamen hade ett minskat antal examinerade (-4 procent).

Trots att de nuvarande fyra lärarexamina har funnits sedan läsåret 2011/12 finns fortfarande spår av övergången från äldre lärarexamina. Lsåret 2023/24 tog 420 personer en sådan examen. Många av dem som tar ut en äldre lärarexamen gör det efter studier inom de kompletterande utbildningarna vidareutbildning för obehöriga lärare (VAL) eller utländska lärares vidareutbildning (ULV). Men alla som studerar inom till exempel VAL tar inte ut en äldre lärarexamen, utan det förekommer även att dessa studenter tar ut någon av de nuvarande fyra lärarexamina.

Figur 8. Antalet examinerade uppdelat på program som leder till förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen och ämneslärarexamen, läsåret 2015/16–2023/24.

³ Förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen, ämneslärarexamen samt äldre lärarexamina.

Vanligaste inriktningen för grundlärarexamen är förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3. Läsåret 2023/24 var det 1 440 som tog en examen med den inriktningen, medan 910 examinerades med inriktning mot årskurs 4–6 och 840 med inriktning mot fritidshem.

Bland dem som tar en ämneslärarexamen är inriktningen mot gymnasieskolan något vanligare än grundskolans årskurs 7–9. Läsåret 2023/24 tog 2 010 examen med inriktningen gymnasieskola och 1 340 med inriktning 7–9. De senaste läsåren har inriktningen mot 7–9 ökat sin andel bland utfärdade ämneslärarexamina.

Könsfördelningen bland de examinerade är i princip densamma som vi har sett tidigare i rapporten, med en stor majoritet av kvinnor. Uppdelat per examen var könsfördelningen läsåret 2023/24 även här mest ojämn för förskollärarexamen och jämnast för ämneslärarexamen. Mer än 60 procent av de examinerade grundlärarna och yrkeslärarna var kvinnor, vilket som framgick tidigare också gäller för nybörjare.

Könsfördelningen varierar något mellan inriktningarna. Grundlärarexamen med inriktning mot F–3 hade en lika ojämn könsfördelning som förskollärarexamen, med 94 procent kvinnor och 6 procent män. Inriktningen mot fritidshem hade däremot en könsfördelning som räknas som jämn, med 60 procent kvinnor och 40 procent män. Bland dem som tar en ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan är könsfördelningen också jämn – med 55 procent kvinnor och 45 procent män läsåret 2023/24.

Tabell 4. Antal examinerade samt andel kvinnor och män i procent, per inriktning för förskolläraryrket, grundläraryrket, yrkesläraryrket och ämnesläraryrket, läsåren 2015/16–2023/24. Uppgifter om antal är avrundade till närmaste tiotal.

	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Förskolläraryrket	2 350	2 380	2 660	2 700	2 990	3 000	2 920	2 720	2 930
Kvinnor (%)	96	95	94	95	96	96	96	96	96
Män (%)	4	5	6	5	4	4	4	4	4
Grundläraryrket	1 390	1 750	2 030	2 320	2 780	2 650	2 940	2 560	3 190
Kvinnor (%)	86	82	80	82	80	79	80	78	79
Män (%)	14	18	20	18	20	21	20	22	21
F–3	660	800	910	1 130	1 300	1 170	1 310	1 140	1 440
Kvinnor (%)	97	94	95	94	94	94	93	93	94
Män (%)	3	6	5	6	6	6	7	7	6
4–6	370	510	570	670	790	810	860	720	910
Kvinnor (%)	82	77	72	77	72	75	75	76	71
Män (%)	18	23	28	23	28	25	25	24	29
Fritidshem	360	440	550	520	690	660	770	700	840
Kvinnor (%)	70	65	65	64	63	59	61	57	60
Män (%)	30	35	35	36	37	41	39	43	40
Yrkesläraryrket	470	440	550	480	480	610	620	580	560
Kvinnor (%)	58	63	59	61	64	57	58	66	63
Män (%)	42	37	41	39	36	43	42	34	37
Ämnesläraryrket	920	1 590	2 070	2 230	2 670	2 960	3 110	3 170	3 340
Kvinnor (%)	59	56	58	58	57	60	57	59	59
Män (%)	41	44	42	42	43	40	43	41	41
7–9	390	470	660	690	860	970	1 170	1 280	1 340
Kvinnor (%)	64	63	61	64	64	67	63	66	65
Män (%)	36	37	39	36	36	33	37	34	35
Gymnasieskolan	540	1 130	1 430	1 540	1 810	2 000	1 960	1 910	2 010
Kvinnor (%)	56	53	56	55	54	57	54	55	55
Män (%)	44	47	44	45	46	43	46	45	45

Undervisningsämnena i ämneslärarexamen

Ämneslärare har ett eller flera undervisningsämnena i sin examen. Det är de ämnena som de oftast sedan blir behöriga att undervisa i. Läsåret 2023/24 var de vanligaste ämnena bland dem som tog en ämneslärarexamen engelska, historia och svenska. Det gällde oavsett om examen hade inriktningen årskurs 7–9 eller gymnasieskolan.

Tabell 5 visar antalet examinerade för ett urval av ämnena eller ämneskombinationer. Läsåret 2023/24 hade 1 150 examinerade minst ett samhällsvetenskapligt ämne⁴ i sin examen, vilket motsvarar 33 procent av de examinerade ämneslärarna. Det var samtidigt 410 examinerade eller sammanlagt 12 procent som hade minst ett naturvetenskapligt ämne i sin examen.⁵ Tabell 5 inkluderar både ämneslärarexamen och motsvarande äldre lärarexamina.

Tabell 5. Antal examinerade med respektive undervisningsämne i examen läsåret 2015/16–2023/24. Gäller ämneslärarexamen och motsvarande äldre lärarexamina.

	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Engelska	500	430	480	500	620	640	650	700	710
Svenska	610	430	470	500	530	570	550	520	600
Matematik	320	350	310	370	340	360	370	360	400
Svenska som andraspråk	150	130	170	190	230	260	260	290	290
Minst 1 samhällsvetenskapligt ämne	890	780	820	890	990	1 100	1 130	1 040	1 150
Minst 1 naturvetenskapligt ämne	370	350	370	370	410	460	420	400	410
Teknik	90	120	150	180	180	210	180	180	190

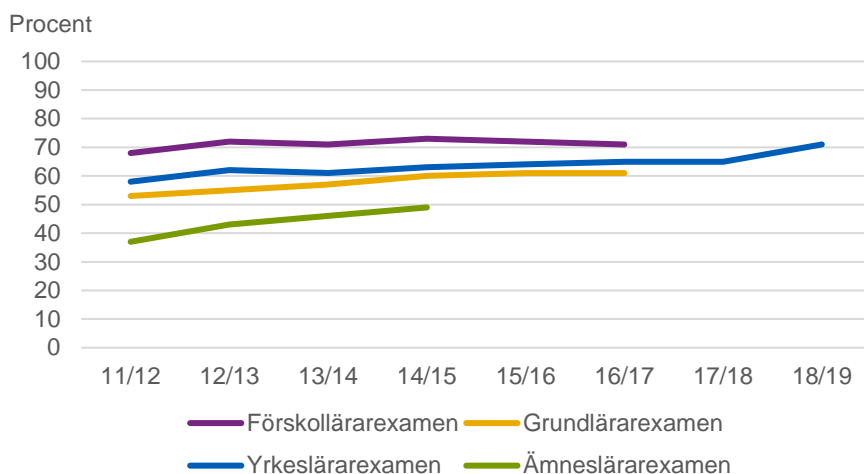
⁴ Historia, religionskunskap, samhällskunskap/samhällsorienterande ämnen och geografi.

⁵ Biologi, kemi, fysik, naturkunskap/naturorienterande ämnen.

Examensfrekvensen har ökat över tid

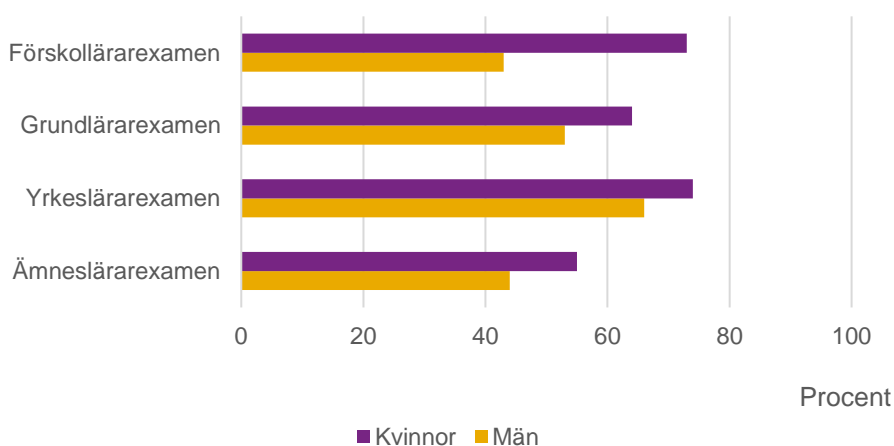
Examensfrekvens är ett mått på genomströmning som visar andelen nybörjare på ett program som tar avsedd examen senast tre år efter utbildningens nominella studietid. Eftersom lärarprogrammen har olika nominell studietid varierar vilket som är det senaste nybörjarläsåret vi har uppgifter om. Högst är examensfrekvensen på förskolläraryrkesprogrammet, där 71 procent av nybörjarna senast uppföljda läsåret tog examen. Lägst är examensfrekvensen på ämneslärarprogrammet, där endast 49 procent tog examen. För alla examina utom förskolläraexamen märks en ökning över tid i andelen nybörjare som tar examen.⁶

Figur 9. Examensfrekvens i procent uppdelat på förskolläraexamen, grundläraexamen, yrkesläraexamen och ämnesläraexamen, nybörjarläsåret 2011/12–2018/19.

Kvinnor har högre examensfrekvens än män för samtliga fyra examina. Störst skillnad i examensfrekvens finns för förskolläraexamen där kvinnor också utgör en stor majoritet av nybörjarna. För övriga examina är skillnaden betydligt mindre.

Figur 10. Examensfrekvens i procent för kvinnor och män, uppdelat på förskolläraexamen, grundläraexamen, yrkesläraexamen och ämnesläraexamen, senast uppföljda nybörjarläsåret.

⁶ Ämnesläraexamen omfattar också KPU som har kortare nominell studietid men som följs upp vid samma tidpunkt som nybörjare som läser det reguljära ämnesläraexamen. T.ex. följs nybörjare inom KPU som omfattar 90 högskolepoäng upp vid samma tidpunkt som de som läser det reguljära ämnesläraexamen med motsvarande inriktning. Reguljära ämnesläraexamen omfattar mellan 240 och 330 högskolepoäng.

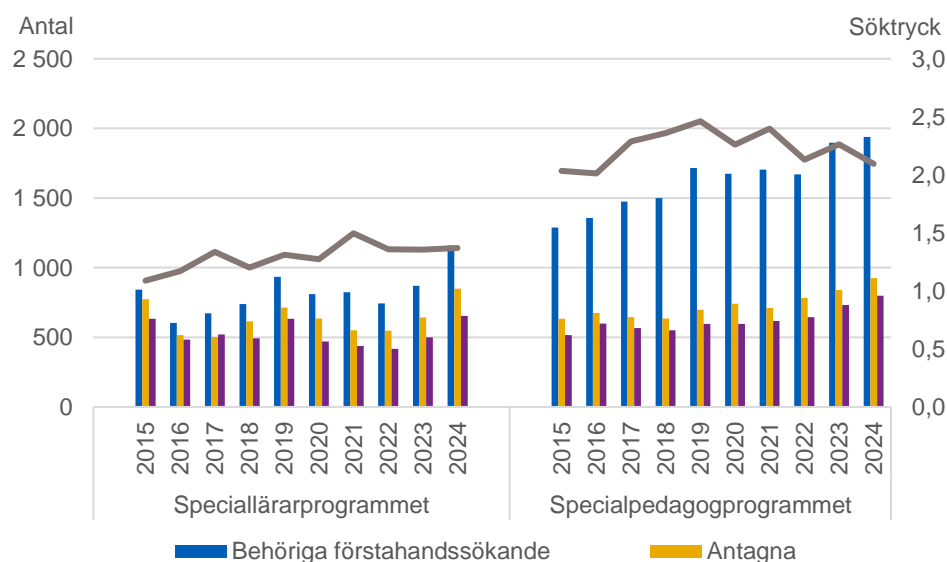
Speciallärar- och specialpedagogexamen

Speciallärar- och specialpedagogprogrammen är påbyggnadsutbildningar på avancerad nivå för dem som har en lärarexamen och har arbetat minst tre år inom yrket. I det här avsnittet ger vi en sammanfattning av hur antalet sökande, nybörjare och examinerade utvecklats över tid för dessa utbildningar.

Höstterminen 2024 ökade både antalet sökande och antagna på speciallärarprogrammet, och nådde den högsta nivån under den senaste tioårsperioden. Antalet behöriga förstahandssökande till speciallärarprogrammet uppgick till 1 160 och antalet antagna var 850, vilket gav ett söktryck på 1,4.

Även antalet sökande och antagna på specialpedagogprogrammet har ökat över tid. Höstterminen 2024 hade utbildningen 1 940 behöriga förstahandssökande medan 930 blev antagna vilket innebär att det gick drygt två sökande per antagen.

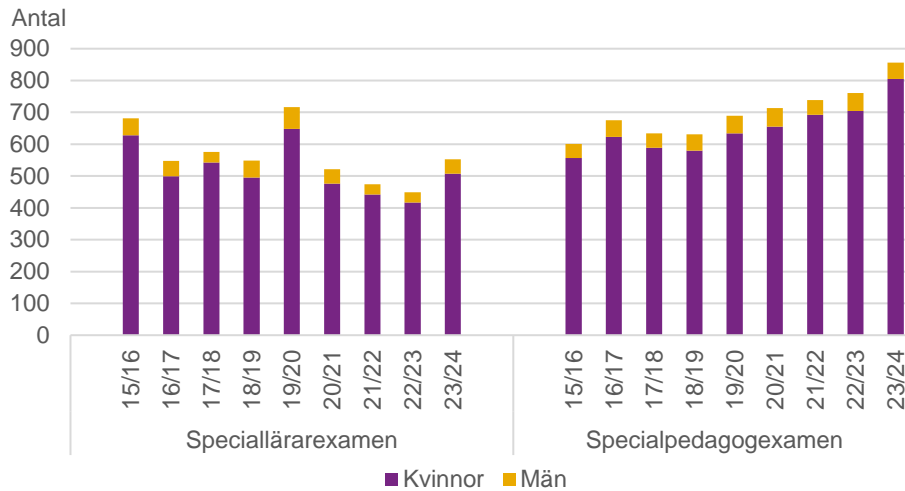
Figur 11. Antalet sökande, antagna och nybörjare samt söktryck till program som leder till speciallärar- och specialpedagogexamen, höstterminen 2015–2024.

Not: Uppgifter om antalet nybörjare höstterminen 2024 är preliminära.

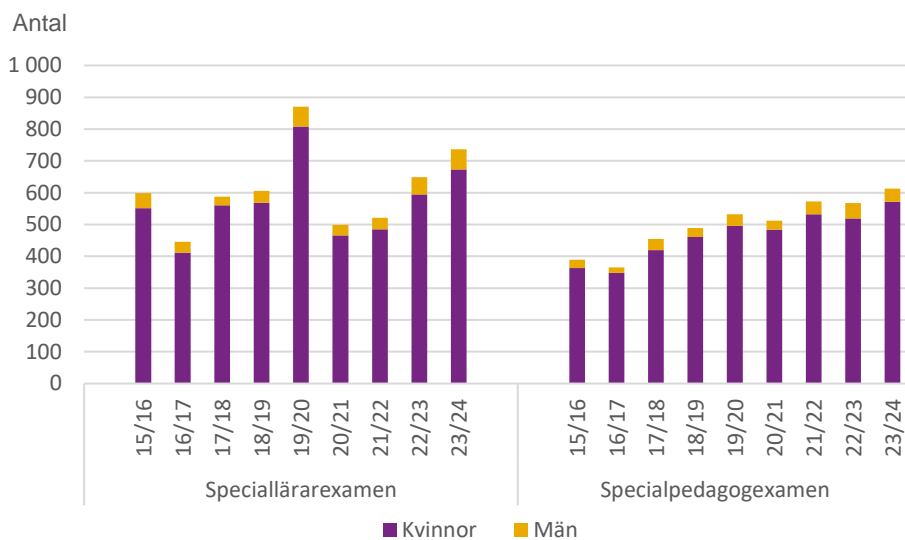
Läsåret 2023/24 påbörjade 550 personer speciallärarprogrammet. Det var en ökning efter att antalet nybörjare minskat varje läsår sedan 2019/20. Antalet nybörjare på specialpedagogprogrammet har ökat nästan varje läsår under den uppföljda perioden, och uppgick 2023/24 till 860. Båda utbildningarna är tydligt kvinnodominerade, med mer än 90 procent kvinnor och färre än 10 procent män.

Figur 12. Antalet nybörjare på program som leder till speciallärar- och specialpedagogexamen, läsåret 2015/16–2023/24.

Även antalet examinerade ökade läsåret 2023/24, jämfört med läsåret innan. Antalet examinerade speciallärare uppgick till 740, vilket var det näst högsta antalet under den uppföljda perioden. Antalet examinerade specialpedagoger har ökat successivt, precis som antalet nybörjare på specialpedagogprogrammet. Läsåret 2023/24 examinerades 610 specialpedagoger. Precis som bland nybörjarna är en stor andel av de examinerade från båda utbildningarna kvinnor, drygt 90 procent.

Figur 13. Antalet examinerade på program som leder till speciallärar- och specialpedagogexamen, läsåret 2015/16–2023/24.

I vilken utsträckning möter lärarutbildningarna behoven?

Det har under lång tid rapporterats om brist på lärare. Behovet av nytexaminerade lärare styrs framför allt av antalet barn och unga i befolkningen, men också av hur många lärare som stannar kvar och som återgår till yrket. I det här kapitlet jämför vi antalet nybörjare och examinerade på lärarutbildningarna med behoven på arbetsmarknaden.

Skolverkets lärarprognos 2024–2038

Enligt SCB:s senaste befolkningsframskrivning från 2024 kommer det vara ungefär 250 000 färre barn och unga i slutet av 2030-talet än i dag. Det är en stor minskning jämfört med äldre framskrivningar. Skolverket publicerade *Lärarprognos 2024*⁷ i januari 2025 där de tar hänsyn till den senaste befolkningsframskrivningen. Skolverkets prognos är inte helt jämförbar med UKÄ:s rapport *Behovet av nybörjare i högskolan – med sikte på år 2040*⁸ eftersom den utgår från SCB:s *Trender och Prognoser 2023*⁹ som baseras på en äldre befolkningsframskrivning. Skolverkets prognos avser dessutom enbart behovet av lärare i utbildningssystemet¹⁰ medan UKÄ:s rapport omfattar tillgång och efterfrågan på lärare på hela arbetsmarknaden.¹¹ Eftersom Skolverkets prognos bygger på den senaste befolkningsframskrivningen har vi i det här kapitlet valt att jämföra antalet nybörjare och examinerade med den prognosen.

Skolverkets lärarprognos gäller för perioden 2024–2038. I prognosen antas antalet nybörjare på lärarutbildningarna vara detsamma under hela perioden som genomsnittet av antalet nybörjare under läsåren 2021/22 och 2022/23. Dessutom antas nuvarande mönster vad gäller examensfrekvenser bestå.¹²

Lärare som inte är behöriga för de årskurser eller ämnen de undervisar i men som har en pedagogisk högskoleexamen eller en tillsvidareanställning antas i de flesta fall fortsätta arbeta i skolan. För att uppnå full behörighet behöver dessa lärare vidareutbildning, men de räknas fortfarande som en tillgång i prognosen och antas inte ersättas av nytexaminerade lärare. Visstidsanställda lärare som saknar pedagogisk högskoleexamen antas däremot ersättas, och ingår därför i det prognostiserade examinationsbehovet.¹³ Därigenom tar lärarprognosen delvis hänsyn till dagens lärarbrist.

⁷ Skolverket (2025). *Lärarprognos 2024*. Rapport 2025:2.

⁸ UKÄ (2024). *Behovet av nybörjare i högskolan – med sikte på år 2040*. Rapport: 2024:29.

⁹ SCB (2024). *Trender och Prognoser 2023 – befolkning, utbildning, arbetsmarknad. Med sikte på år 2040*.

¹⁰ Lärare/förskollärare i förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning samt anpassad kommunal vuxenutbildning.

¹¹ Totalt är det cirka 48 000 personer i åldern 20–60 år som har lärarutbildning men varken fanns i lärarregistret eller i registret över personal i förskolan under något av åren 2021–2023. Av dessa arbetade cirka 18 500 inom utbildningsväsendet men utanför skolan. (Bilaga till *Lärarprognos 2024*, s. 113).

¹² För Skolverkets beräknade examensfrekvenser, se tabell 5 s. 105 i Bilaga till *Lärarprognos 2024* (Skolverket 2025).

¹³ Cirka 7 procent av de 217 000 lärare som 2023 arbetade i utbildningssystemet var visstidsanställda utan pedagogisk högskoleexamen.

Behov av fler nybörjare

Fram till år 2038 behöver cirka 145 000 lärare och förskollärare examineras. Det motsvarar en årlig examination om cirka 9 700. Läsåret 2023/24 examinerades ungefär 11 400 från lärarutbildningar som omfattas av prognosen, alltså betydligt fler än det prognostiserade behovet. Men sannolikt kommer antalet examinerade minska kommande läsår som en följd av minskade nybörjarantal.

För att täcka examinationsbehovet behöver ungefär 14 900 studenter påbörja en lärarutbildning varje läsår, givet dagens examensfrekvenser.¹⁴ Läsåret 2023/24 påbörjade sammanlagt cirka 11 930 en lärarutbildning vilket alltså var betydligt färre än det beräknade behovet. I detta antal ingår program som leder till förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen, ämneslärarexamen samt speciallärar- och specialpedagogexamen.¹⁵ Däremot ingår inte de studenter som påbörjar utländska lärares vidareutbildning (ULV) och som inte registrerats på något av nämnda program vilket betyder att vi underskattar det verkliga antalet nybörjare något.¹⁶

Det räcker inte att bara jämföra behovet av det totala antalet nybörjare med utfallet eftersom det för vissa utbildningar beräknas bli brist medan det för andra väntas bli överskott.

Enligt lärarprognosen behövs fler nybörjare på utbildningar som leder till följande examina:

- Förskollärarexamen
- Grundlärarexamen med inriktning mot årskurs 4–6
- Ämneslärarexamen med inriktning mot årskurs 7–9
- Yrkeslärarexamen
- Speciallärarexamen.

Att det trots sjunkande barnkullar fortfarande bedöms bli brist på lärare beror bland annat på minskningen i antalet nybörjare på lärarutbildningar de senaste åren. En förklaring är också att en lägre andel lärare väljer att arbeta kvar i skolan eller att gå tillbaka till läraryrket.

¹⁴ I prognosen beräknas först hur många lärare uttryckt i heltidstjänster som kommer att behövas framöver (lärarbehovet), följt av hur många heltidstjänster som kommer att behöva nyrekryteras för att fylla behovet (rekryteringsbehovet). Därefter beräknas hur många som skulle behöva examineras för att täcka behovet av rekryteringar (examinationsbehovet). Slutligen beräknas de årliga antalet nybörjare som skulle behövas för att täcka examinationsbehovet. Läs mer om prognosen, metoden och de olika antagandena i Skolverkets rapport (Skolverket 2025, *Lärarprognos 2024*, rapport 2025:2).

¹⁵ Skolverkets prognostiserade antal går inte helt att jämföra med den officiella statistiken. Studenter som läser vidareutbildning av lärare (VAL) och utländska lärares vidareutbildning (ULV) registreras ofta på äldre lärarexamen och ingår då inte i sammanställningen nedan. Men de kan även registreras på någon av de redovisade lärarexamina. VAL omfattas inte av Skolverkets prognos medan ULV ingår i det prognostiserade antalet examinerade.

¹⁶ UKÄ ska senast den 1 mars 2026 redovisa etablering för personer med utländsk utbildning som har genomgått kompletterande utbildningar och där ingår även utländska lärares vidareutbildning.

Det väntas samtidigt bli överskott på utbildade med följande examina:

- Grundlärarexamen med inriktning mot årskurs 1–3 och fritidshem
- Ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan
- Specialpedagogexamen.

Under förutsättning att det finns tillräckligt många sökande kan en omfördelning av utbildningsplatser mellan olika lärarutbildningar och utbildningsinriktningar bidra till att möta behoven.

För få påbörjar lärarutbildningar där det finns risk för brist

Nedan följer en genomgång av antalet nybörjare läsåret 2023/24 på de lärarutbildningar där det finns ett ökat nybörjarbehov enligt Skolverkets lärarprognos 2024.

Förskollärarytildning

Enligt lärarprognosen kommer det saknas ungefär 10 500 förskollärare år 2038. För att täcka bristen behöver cirka 4 240 påbörja en förskollärarytildning per läsår. Läsåret 2023/24 påbörjade cirka 2 470 en förskollärarytildning, alltså betydligt färre än vad som hade behövts. Det är också färre än vad Skolverkets lärarprognos antar kommer påbörja en förskollärarytildning per läsår vilket betyder att bristen i framtiden kan bli ännu större än vad prognosen visar.

Grundlärarytildning

Prognosen visar att det kommer saknas cirka 400 grundlärare med inriktning mot årskurs 4–6 vid periodens slut. För att täcka bristen behövs omkring 1 440 nybörjare per läsår, vilket enligt prognosen motsvarar en ökning med cirka 60 nybörjare jämfört med i dag. UKÄ saknar i dagsläget fullständiga uppgifter om antalet nybörjare per inriktning läsåret 2023/24.¹⁷ Men det är värt att notera att antalet antagna minskade på inriktningen mot årskurs 4–6 höstterminen 2024, samtidigt som antalet antagna ökade på inriktningarna mot årskurs F–3 och fritidshem.

Yrkeslärarytildning

Lärarprognosen bedömer att det kommer saknas ungefär 4 300 yrkeslärare år 2038. För att möta behoven behöver ungefär 900 påbörja en yrkeslärarytildning per läsår. Betydligt färre påbörjade yrkeslärarprogrammet 2023/24 – omkring 490 personer.

Ämneslärarytildning

Det väntas bli brist på ämneslärare i grundskolans årskurs 7–9, medan det väntas bli överskott på utbildade ämneslärare med inriktning mot gymnasieskolan. Eftersom ämneslärare i gymnasieskolan även har behörighet att undervisa i årskurs 7–9 följs nybörjarbehovet upp samlat för hela utbildningen. För att möta behovet av utbildade ämneslärare behövs cirka 4 900

¹⁷ UKÄ utvecklar för närvarande statistiken om lärarutbildningar för att i framtiden kunna redovisa det totala antalet nybörjare per inriktning på de olika lärarprogrammen.

nybörjare per läsår. Läsåret 2023/24 påbörjade runt 3 840 en ämneslärarutbildning. Antalet har minskat kraftigt under senare läsår och var även lägre än vad prognosen antagit. Det betyder att det finns risk att bristen blir större än vad lärarprognosen visar.

Speciallärarutbildning

Enligt lärarprognosen kommer det saknas cirka 4 500 speciallärare år 2038.¹⁸ I prognosen ingår både de som har en tjänst som speciallärare och de som har en lärartjänst inom de anpassade skolformerna eftersom speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning är ett krav för behörighet inom dessa skolformer. Det behövs omkring 850 nybörjare varje läsår för att täcka bristen. Betydligt färre, cirka 550, påbörjade en speciallärarutbildning läsåret 2023/24. Antalet översteg dock de 470 nybörjare som prognosen antagit kommer påbörja en speciallärarutbildning varje läsår.

Reformer kan påverka tillgång och efterfrågan

Behovet av fler lärare skulle också kunna mötas av att en större andel nybörjare än i dag tar examen. Som framgick tidigare har examensfrekvensen inom lärarutbildningarna ökat något över tid. Även i vilken utsträckning lärare stannar kvar eller återgår i yrket spelar roll för lärarförsörjningen.

Det finns i dagsläget flera förslag om reformer som, om de genomförs, kan påverka både tillgången och efterfrågan på utbildade lärare. Utredningen om att Utveckla lärar- och förskollärarutbildningarna¹⁹ har bland annat föreslagit skärpta behörighetskrav för tillträde till förskolläraryrket, grundläraryrket, och ämneslärarutbildningarna. Förslaget beräknas leda till ett minskat antal nybörjare även om bättre förberedda studenter delvis väntas kompensera minskningen genom att en större andel nybörjare tar examen. Flera förslag finns också som kan påverka efterfrågan på lärare, bland annat om att införa tioårig grundskola 2028 och att öka undervisningstiden i lågstadiet.

UKÄ kommer regelbundet fortsätta följa upp hur antalet nybörjare och examinerade även kommande läsår möter arbetsmarknadens behov av lärare. Myndigheten har också flera pågående regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera kompletterande lärarutbildningar, och alternativa vägar till en lärarexamen. Under 2025 ska UKÄ redovisa uppföljningar av kortare KPU, VAL och arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL).²⁰

¹⁸ Prognosen för speciallärare och specialpedagoger är osäker och sannolikt underskattas behoven.

¹⁹ SOU 2024:81. *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning*. Betänkande av Utredningen om att Utveckla lärar- och förskollärarutbildningarna.

²⁰ UKÄ ska följa upp satsningen på arbetsintegrerad lärarutbildning senast 31 mars 2025, följa upp och utvärdera högskoleutbildning för vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar lärar- eller förskollärarexamen (VAL) senast 30 april 2025 samt följa upp och utvärdera försöksverksamheten med kortare KPU med delredovisning senast 1 oktober 2025, och slutredovisning senast 1 oktober 2028. UKÄ ska även följa och redovisa etablering på arbetsmarknaden för personer med utländsk utbildning som har genomgått kompletterande utbildningar, däribland utländska lärares vidareutbildning (ULV) senast 1 mars 2026. (Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Universitetskanslersämbetet).

Källor

Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Universitetskanslersämbetet.
U2024/02837/U2024/02859.

SCB (2024). *Trender och Prognoser 2023 – befolkning, utbildning, arbetsmarknad. Med sikte på år 2040.*

Skolverket (2025). *Lärarprognos 2024*. Rapport 2025:2.

SOU 2024:81. *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning.*
Betänkande av Utredningen om att Utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna.

UKÄ (2024). *Behovet av nybörjare i högskolan – med sikte på år 2040*. Rapport: 2024:29.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

